

Coolidge zagovarja svoje stališče. - Železniška nesreča.

PREDSEDNIK COOLIDGE IMA DOKAZE, DA JE MEHIKA POŠILJALA VOJNE POTREBŠČINE UPORNIKOM V NICARAGUA. — MEHIŠKA VLADA NI HOTELA IZDATI IZVOZNE PREPOVEDI OROŽJA V NICARAGUA NA PRIPOROČILO ZED. DRŽ.

Washington, D. C. — Nekateri kongresniki kritizirajo Coolidgejevo nicaraguansko politiko, vsled česar se je zdelo predsedniku potrebno, da je izdal posebno poslanico na kongres, v kateri pojasnjuje svoje stališče. Med drugim navaja v poslanici, ki se je prebrala kongresu v pondeljek, tudi sledeče:

Vojne potrebščine, s katerimi so založeni v Nicaragua Sacasajovi revolucionarji, so bile last Mehike. Toraj je Sacasa prejemal od mehiške vlade pomoč, česar se ne more utajiti. Čolni, natovorjeni z orožjem in municijo, so bili naloženi v mehiških pristaniščih, kar je bilo dobro znano mehiškim uradnikom — celo dokazi so tukaj, da je bil na takem čolnu v enem slučaju poveljnik in drugo moštvo sestavljeno z Mehičanev.

Ko je vlada Zed. drž. priporočala drugim državam naj izdajo izvozno prepoved orožja in municije Nicaragui, tega mehiška vlada ni hotela vpoštevati.

Dalje tudi navaja Coolidge v poslanici, da so interesi Amerikancev v Nicaragua ogroženi. Ako bo revolucija trajala še nadalje, investicije Amerikancev in trgovski interesi bodo zelo prizadeti — ako ne popolnoma uničeni. Coolidge tudi pravi, da nima Amerika namena, vmešavati se v notranje zadeve v Nicaragua — pripominja pa, da ima posebne interese na tem, da se v sedanjem času vzdrži mir v deželi in ostane na površju dobra vlada. Coolidge pravi, da je njegova dolžnost, da se posluž vseh mogočih sredstev, da nudi primerno protekcijo Amerikancem in njihovim interesom v Nicaragua, pa najsibodo ogroženi od notranjih nemirov republike, ali pa od kakšnega zunanega sovražnika.

ŽELEZNIŠKA NESREČA; STROJNIK MRTEV, VEČ RANJENIH.

Savannah, N. Y. — V nedeljo se je tukaj zgodila velika železniška nesreča, katero je povzročila gosta megla. Uradniki železniške družbe zvrčajo krivdo na strojnika "20th Century" vlaka, ki je edina žrtev. Dvanajst potnikov je zadobilo poškodbe, nekateri težke, katere so takoj prepeljali v bolnišnico. Strojnik, ki je prišel ob življenje, Walter Scoville, doma iz Buffalo, je bil star 49 let, službo je opravljal že dvajset let. Megla je ovirala, da ni dobro videl signala, ki je kazal, da proga ni prosta, kar je povzročilo nesrečo. Ko se je zgodila nesreča, je bilo zelo mrzlo, toplomer je kazal 3 stop. pod ničlo. Sreča v nesreči je bila, da ni bilo nikogar v klubovnem vozu, kateri je bil razbit na drobne kosce.

ŠIRITE AMER. SLOVENEK

AMERIKI MANJKA VOJNIH POTREBŠČIN.

Zedinjene države nimajo modernih tankov in so za vojno slabo pripravljene. — Kongresniki preiskujejo stališče za obrambo naše dežele.

Washington, D. C. — Ako pride nenadoma kaj proti Ameriki — smo brez moči, niti enega tanka nimamo, ki bi odgovarjal sedanjim razmeram. Tako pravijo izvedenci. Kongresniki preiskujejo stališče, v katerem se nahaja naša obramba. Brig. Gen. Rockenbach, ki je služil v svetovni vojni pravi, da je videl na svoje oči, kakšne važnosti je tank za premikanje čet, ko gre pred njimi in jim dela pot.

Preiskava je dognala, da ima Amerika kakšnih tisoč tankov, ki pa so za vojno nesposobni; za tri leta je Amerika zadaj za Anglijo, kar se tiče moderniziranja. Ameriki tudi manjka truckov, ki se potrebujejo za transportacijo tankov. Vse te pomankljivosti so nastale vsled tega, ker ni zadostnih sredstev za vojne naprave.

GASILCI REŠILI OTROKE IZ GOREČEGA POSLOPJJA.

Philadelphia, Pa. — V katoliški šoli "Our Mother of Sorrows", na 47. cesti in Lancaster ave., je izbruhnil ogenj; v poslopiju je bilo petnajst otrok in petinindeset šolskih sester, ki pa so se vse rešile. Gasilci in prostovoljci so bili takoj na licu mesta; pristavili so naglo lestve, po katerih so znosili na varno tiste, ki so bili v tretjem in četrtem nadstropju.

Front Royal, Va. — Dve sto petdeset dijakov Randolph Macon akademije je ogenj poglaval v nočnih oblekah in mrazu na ulico; trinadstropno poslopje je popolnoma požar uničil; pet dijakov je zadobilo težke poškodbe, prepeljani so bili v bolnišnico.

OBRAVNAVA BAPTISTOV-SKEGA PASTORJA.

Austin, Tex. — V pondeljek se je začelo s pripravami za obravnavo pri tukajšnjem o. krajnem sodišču, proti pastoru baptistovske cerkve, ki je obdolžen da je usmrtil Dexter E. Chippa-a, premožnega lesnega trgovca. Vdova po umorjenemu, Mrs. D. E. Chippa in njen sin Eliot, zahtevata od pastora \$150,000 odškodnine. Državni pravdnik zahteva za pastora smrtno kazen. Zagonornik pravi, da je pastor dejanje izvršil v silobranu in bo najbrž oproščen vsake kazni.

Washington, D. C. — "Frances gown shop," so tatovi po noči obiskali in odnesli oblečala v vrednosti \$10,000. Za tatovi ni sledu.

AMERIKI EKSPERTI MODERNE KITAJSKE.

Nerednosti na Kitajskem dajo veliko misliti politikom in voditeljem držav, katerih pripadniki živijo tamkaj. Predsednik Coolidge in državni tajnik Kellogg so o vsem dobro poučeni o ondotnih razmerah, zakar skrbijo možje, ki jih vidimo na sliki. Oni so eksperti moderne Kitajske, ki dajejo našim državnikom tozadevne nasvete.

TUJCI ZAPUŠČAJO MESTA OB REKI YANGTZE.

Ameriški topovni čolni v Yangtze reki pomagajo Amerikancem, ki zapuščajo ogrožena mesta. — Angleški misijonarji odpotovali v Amoy.

Hankow, Kitajsko. — Z največjo naglico zapuščajo inozemci mesta ob reki Yangtze; ameriški topovni čolni pomagajo beguncem. Dva čolna sta prepeljala celo ameriško kolonijo iz Čungkinga v Sanghaj.

Amoy, Kitajsko. — Angleški poslanik v Pekingu je izdal povelje misijonarjem, da se morajo takoj podati na pot proti Amoy in zapustiti mesto Hankow, kjer niso varni življenja. Proti-angleški agitatorji so še vedno intenzivno na delu.

Sanghaj, Kitajsko. — Inozemske oblasti v Sanghaju so izdale proklamacijo na Kitajce, naj ne prireajo izgredivov ozemlju kjer prebivajo inozemci. Policija, katero tvorijo inozemci, bo streljala na izgredivnike. V ogroženem kraju je nad 20,000 Amerikancev in Evropejcev.

KONFERENCA POLICIJSKIH NAČELNIKOV.

Chicago, Ill. — Čudimo se, ko čitamo o roparskih napadih, drznih ropih in umorih, ki jih povzročajo profesionalni banditi. Ni pa prav nič čudnega, kajti šele sedaj je prišlo nekaterim na misel, da bi bilo dobro, če bi se naredila postava, ki bi preprečila prodajo orožja. V to svrhu se bodo, dne 28. in 29. januarja v Chicagu zbrali skupaj policijski načelniki vseh velikih mest. Glavni namen te konference bo, da bo vsak izmed navzočih podal svoje mnenje, kako bi se najlažje prišlo do tega, da bi nikdo ne mogel priti do orožja in municije nepostavnim potom. Znano je, da so banditi oboroženi tudi s strojnimi najnovejšega tipa. Te bi se smele izdelovati le za vojni department, kateri bi potem zalagal z njimi policijo.

ŠIRITE AMER. SLOVENEK

KRIŽEM 'SVETA.

— London, Anglija. — Iz urada angleškega zakladničarja naznanjajo, da je Portugalska plačala prvi obrok — \$625,000, vojne dolga v smislu pogodbe, ki je bila sprejeta, dne 31. dec.

— New York, N. Y. — Poročila se je Miss Louise Wise, dedinja 60. milijonov dolarjev vredne lastnine Henry M. Flagler-ja.

— Panama. — Panama-ameriška pogodba ima tukaj svoje nasprotnike. Dobili so se agitatorji, ki ščuvajo ljudstvo proti pogodbi. Vlada si prizadeva pomiriti duhove; zborovanja prepovedujejo, ker se bojijo izgredivov.

— Columbus, O. — Robert F. Thompson, star 54 let, ki je meseca julija na brutalen način umoril neko žensko v bližini Coshocton, je v soboto umrl na električnem stolu.

— Pariz, Francija. — Francoski listi zahtevajo, da vlada omeji priseljevanje in napravi naselniški zakon, kakršnega ima Amerika. Francozi imajo povod za vznemirjenje, kajti tuje delovno ljudstvo prihaja trumoma v Francijo, dočim francoski narod izumira, ker se ga je polastila "moderna kuga."

— Chicago, Ill. — Tukaj je umrla Indijanka, Mrs. Mary Robinson Rager v starosti 100 let. Mrs. Rager je bila hči indijanskega poglavarja, ki je po takozvanem Dearborn masakranju dal zavetja belokožcem.

PODROBNOSTI O TRAGEDIJI V MONTREAL.

V natlačenem kine gledališču je nastal ogenj, ki sicer ni bil velik, a je povzročil paniko; šestinsedemdeset otrok je prišlo ob življenje.

Montreal, Que. — Včeraj je že bilo na kratko poročano o strašni nesreči, ki se je dogodila v Laurier Palace kine gledališču. V nedeljo popoldan so otroci, ki so po centih hranili celi teden za vstopnice, napolnili gledališče do zadnjega kotička. Med predstavo je pa izbruhnil ogenj, nastala je panika, vse je drlo k izhodu. Gasilci so prišli takoj na pomoč. Poročilo pravi, da je pri enem izhodu bila taka gneča, da se nihče ni mogel gani, gasilci so bili brez moči. Tragedija je trajala le deset minut, pa je zahtevala 76 žrtev — otrok spod 18 let starosti. Poleg mrtvih je bilo nad trideset ranjenih, prepeljali so jih v bolnišnico, večina bo poškodbam podlegla.

Ogen so hitro pogasili, ki je le malo škode napravil. Da je toliko žrtev, je povzročila le panika. V gneči in dimu so se otroci zadušili.

DANSKI TIHOTAPCI ŽGANJA ARETIRANI.

Kopenhagen, Dansko. — Sedem in dvajset tihotapcev žganja so oblasti aretirale, plačati bodo mogli kazni v znesku \$169,000, katere vsota pripada colninskemu departamentu.

Iz Jugoslavije.

GROZNA ZLOČINSTVA POŽIGALCEV NA JESENICAH IN OKOLICI. — POŽIGALCI SO POŠILJALI LISTKE IN NAPOVEDOVALI KJE BO GORELO. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Zopet nov požar.

Odkar so italijanski aeroplani v letu 1917. ogrožali Jesenice in okolico, tukajšnje prebivalstvo se ni bilo v takem strahu kot je sedaj, ko zločinci požigajo domove. Straže so se organizirale na vseh koncih Jesenic, Save, Javornika, Dobrave itd. A kljub temu je v ponedeljek 20. dec. zvečer okoli šeste ure pričelo goreti v Pikonovem skednju p. d. pri Suštarju na Blejski Dobravi. K sreči pa so straže ogenj takoj opazile ter takoj udušile, ne da bi napravil kaj škode. Gorje, ako bi bil ogenj ostal neopazen. Ker so tam hiše druga poleg druge in skedenj poleg skednja, bi bila lahko uničena vsa vas s cerkvijo vred, ki je takoj poleg omenjenega posestnika.

Ravnatelj tovarne na Dobravi, gosp. Becker, je dal na razpolago delavstvo, da straži, kjer ni dovolj domačih in je sploh pripravljen v vsakem oziru pomagati Dobravcem v stiski in strahu, v kakršnem se nahajajo.

Na listkih so bili na več krajih Jesenic in Javornika napovedani požari za 22. in 24. dec. Tudi je stalo na enem teh listkov, da bodo na sv. večer pogorele Brezje s cerkvijo vred. Tujci so pod strogo kontrolo tako na vlakih kakor na cesti in upajmo, da se le posreči prijeti te strašne zločince.

Strašna družinska tragedija radi požigalcev.

Poročajo, da se je na Dobravi pri Bledu zgodila velika tragedija, ki je v zvezi s požigi. Nande Pikon, p. d. Suštarjev je v noči od 21. na 22. m. m. prerezal vrat najprej svoji hčerki, potem pa še sebi. Ker so mu požigalci pred par dnevi zažgali hišo se je revežu zbledelo in je izvršil v tem stanju strašno dejanje. Bil je miren in izvrsten tovarniški delavec, ki zapušča ženo s 3 otroki.

Na njivi ponesrečil.

V Kristancih se je težko ponesrečil Matija Polanič, ko je oral na svoji njivi poleg železnice. Konji so se mirno vozečevala vlaka prestrašili, pa jih je M. Polanič držal za uzdo, vendar jih ni mogel obdržati, pač pa so ga podrli na tla in po njem ter preko njega planili na polje. Ponesrečenec se je pri tem tako poškodoval, da je nekaj dni na to umrl.

Poroka.

Ing. Rudolf Ivan Selak, višji železniški nadzornik in ljubljani in Minka Močnik, učiteljica v Žireh, sta bila poročena v Žireh 19. decembra. Čestitamo! — Na Dunaju sta se poročila m. m. gđca Nada Gabrščkova, hčerka g. Andreja Gabrščka iz Gorice, in inž. Josip Sliškovič, rodom iz Busovače v Bosni, ki se je proslavil v radiofoniji s svojimi strokovnimi spisi in aparati.

Odkritje velike goljufije na državnih železnicah.

V materialnem skladišču državne železnice v Mariboru so odkrili primanjkljaj 622.000 Din. Aretiran je bil načelnik materialnega skladišča in predsednik narodno-socialistične stranke v Mariboru Franc Jarh, ki je bil odveden v zapore okrogne sodišča.

Samoumor pod vlakom.

V sredo, 15. dec. dopoldne so našli železničarji na progi Maribor—Koroški kolodvor — Limbuš pri Studenskem gozdu od lokomotive povoženo truplo neznanega moškega. Telo je bilo nepoškodovano, samo glava je bila zdrobljena in odrezana od telesa. Takoj je bila obveščena o tem orožniška postaja, ki je odredila preiskavo zagonetnega slučaja. Orožniki so v mrtvem agnoscirali 60 letnega vdovca Martina Lipovnika, tesarja iz Studencev, ki je že dolgo pravil okrog, da bo izvršil samomor. Svojo obljubo je izpolnil v sredo, ko se je vrgel pod jutranji koroški vlak. Radi goste megle ni nihče na vlaku opazil njegovega čina in truplo je našel šele progovni čuvaj. Vzrok samomora je neznan.

Smrtna nesreča v Dravi.

V nedeljo, 12. m. m., se je pripetila na dravskem brodu pri Zavrču nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev. Štirje moški in tri ženske so se peljali kar na svojo roko brez vednosti brodarja v čolnu preko Drave na haloško stran. Prav tik obrežja na drugi strani, ko so že hoteli izstopiti, se jim je radi nepazljivosti prekucnil čoln. Vsi so padli v vodo, se pošteno skopali in so se rešili na obrežje razven Miklavža iz Zavrča. Kmalu po nesreči so našli imenovanega mrtvega poleg čolna na dravskem prodnatem otoku pri Zavrču. Zopet glasen opomin raznim neveselim predzrežjem: ne igrajte se z reko, kakor je deroča in globoka Drava!

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO, itd.

Vaša denarna pošiljatev bo v starem kraju hitro, zanesljivo in brez odbitka izplačana, ako se poslužite naše banke. Dinarje, ozi. lire smo večeraj pošiljali po teh le cenah:

500 Din	\$ 9.45
1,000 Din	\$ 18.60
2,500 Din	\$ 46.25
5,000 Din	\$ 92.00
10,000 Din	\$ 183.00

400 lir	\$ 5.20
200 lir	\$ 2.60
500 lir	\$ 6.45
1000 lir	\$ 12.90

Pri večjih svotah poseben popust. Poština je v teh cenah že vračunana.

Zaradi nestalnosti cen je nemogoče vnaprej cene določevati. Merodajne so cene dneva, ko denar uprjememo. Nakazila se izvršujejo po pošti ali pa brzojavno.

IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO.

Plačila in pošiljke naslovite na:

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK
455 W. 42nd ST., NEW YORK, N. Y.

AMERIKANSKI SLOVENE

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljka in dneva po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: Canal 0098.

Naročnina:
Za celo leto \$5.00
Za pol leta 2.50
Za Chicago, Kanado in Evropo: 6.00
Za celo leto 3.00
Za pol leta 1.50

DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti dopisani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR: — Številka poleg našega naslova na listu znači, do kdaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagajte listu.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Catholicus:

Papež in fašizem.

(Konec.)

Medtem pa, ko je Cerkev po atentatu na Mussolinija molila, so divjali fašisti kot razjarjeni proti vsemu, kar ni fašistovskega značaja. Katoliške institucije so pretrpele ogromno škodo, v Italiji je vladalo kljub železnim roki vojvode prava anarhija.

To je ozračje, iz katerega se je porodila alokucija sv. očeta v konzistoriju 20. decembra, oziroma oni del, ki govori o fašizmu.

Pij XI. je po poklicu učenjak, radi tega — tudi ko bi ne govoril s tako visokega mesta — bi vedeli že v naprej, da bo govoril stvarno, precizno, naravnost kritično natančno.

Stvarnost zahteva, da se pravično razdeli senca in svetloba, ko slikamo kako osebnost. Samo grajati, je znamenje nasprotstva; samo hvaliti, je znamenje slepega partizanstva; pravičen človek deli hvalo in grajo po zaslugi.

Papež izraža najprej svoje veselje, da se je ponesrečil atentat proti življenju onega moža, "ki s toliko energijo vodi usodo domovine." Pij XI. je bil med prvimi, ki so zahvalili Boga, da je minister ušel nevarnosti. Zato tembolj obžaluje, da so povodom atentata fašisti uprizorili pravo neurje proti katoliški akciji, da se v svoji razjarjenosti niso ustavili ne pred svetostjo templjev, ne pred častivrednim dostojanstvom škofov (misli na škofa Endrici v Tridentu), ne pred svetim značajem duhovnikov. Fašisti so se zagnali nad najboljše katoličane, kar je toliko bolj obsodbe vredno, ker so uprav katoličani po svoji veri in religiji najbolj trdni in zavzeti branitelji reda in socialnega mira (per la loro stessa fede e religione i più valdi e i più fervidi difensori dell'ordine e della tranquillità sociale). — To so jasne besede! Res je, pravi papež v svoji alokuciji, da je vihar že precej prešel, toda škoda, ki jo je vihar povzročil, je ostala: "Tanto più gravi e veramente lagrimevoli restano i guasti, le rovine, i danni." Res je tudi, da je vlada izdala stroge naredbe proti takemu nasilju, da je dala mnogim tlačenim tudi zadoščenje, toda Pij XI. nima do vlade pravega zaupanja: Purtroppo la fiducia non è ancora né piena, né sicura.

Zakaj pa nima papež zaupanja do fašistovske vlade?

Zato, ker drži fašizem Damoklejev meč nad "Azione cattolica," ki je papežu tako ljuba kakor zenica očesa: la pupilla degli occhi nostri.

Dalje, in posebno radi tega, ker fašistovsko pojmovanje države ni katoliško: "Una concezione dello stato, che non può essere la concezione cattolica." Država je mnogim političnim strujam malik, tako tudi fašistom: "Država jim je smoter, državljani pa zgolj sredstvo, ki ga država monopolizira in absorbira." Te jasne obsodbe veljajo neposredno fašistom, posredno pa vsem državam.

Mussoliniju je treba priznati, da je velik organizator, kar se tiče zgolj tehnične strani, toda on ni filozof ne psiholog. Hotel je močno stranko, stranko, ki bi se istovetila z državo, zato pa je sprejemal pod znamenje snopa vse, kar se je zglasilo, da hoče nositi črno srajco. Take mase ni mogoče nadzirati in na ta način so se vrinili v stranko tudi ljudje, ki so (kakor se pritožuje Pij XI.) sicer sprejeli nov napis in novo ime, so pa ostali, kar so bili, nasprotniki religije: "nomini che, sotto nuove insegne e nuovi nomi, rimangono sempre gli stessi settari di ieri, sempre gli stessi nemici della società e della religione." Malo čudno je, ako vlada uradno manifestira za religijo, pri tem pa postopajo njeni organi na nedostojen način z duhovniki.

Onim, ki so razglasili, da je papež v zadnjem konzistoriju zagovarjal Mussolinija, bi priporočili, da čitajo vso papeževo alokucijo: neke stavke smo nalašč citirali v italijanskem jeziku, da se ve, da so to precizne besede sv. Očeta in ne šele iz-

vajanja pisca teh vrstic.

Italija je v veliki politični krizi; želimo, da bi to ljudstvo, ki je dalo cerkvi toliko svetnikov in svetu toliko umetnikov, razumelo glas sv. Očeta, ki je oče vseh narodov; želimo, da bi Mussolini, ki je toliko proslavljala milega Frančiška, uvidel, da je treba vsaj nekaj te milobe uporabljati tudi v politiki; in to ne samo nasproti Slovanom in Nemcem v Italiji, temveč tudi nasproti vsem manjšim strankam. Frančišek, ta "najbolj italijanski svetnik," je bil apostol miru; sovraštva on ni poznal; tako naj bi tudi njegovi častilci ne poznali sovraštva proti drugorodcem in manjšinam v lastni državi. Italija, ki je ob Frančiškovem jubileju izdala znamke z njegovo podobo, mora videti v Frančišku ne samo cvetko na drevescu italijanske nacije, temveč odsvit nebeske milobe; z nebes je zajemal moč za svoj čudovito lep značaj, k nebesom kaže njegova roka. Katoliška vera, ki jo Mussolini hvali, ni pojav italijanske nacije, ni narodna tradicija, temveč dar z nebes, ki ga je Kristus prinesel vsem ljudem: če bo Italija pojmovala katolicizem v tem smislu, kakor ga poudarja Pij XI. v svojem geslu: Pax Christi in regno Christi, bo mnogo pripomogla k temu, da se uresniči vzvišeni božični program:

Et in terra pax hominibus!

GLASOVI IZ COLORADSKIH GORA.

Leadville, Colo.

O zimi v Leadvillu pravijo, da ni huda, a samo zelo dolga. Menda je letos zima hotela postaviti take govorce na laž in se je hudo zakadila. Ker se je zima zakadila, so se kakor za stavo kadile tudi naše peči, in tako smo se po malem "zglihali." Z novim letom pa je obljubila, da hoče biti znanprej samole dolga, ker mesto zime je vsaj za nekaj dni prava vigrad. Zimi pa ni zaupati, in po svoji stari navadi se bo še večkrat zakadila, preden je bo konec, in tega še dolgo ne bo, to vemo iz skušnje.

Z zimo je nas obiskala tudi smrt, saj pravijo, da zima mori. Mat Purkat se je zgredil pri delu in izdihnil. John Sever, ki je nekdo bival v naši naselbini, je umrl v Globe v Arizoni in bil sem pripeljan, kjer je njegova sestra, Mrs. Frank Hren. V naših majnah ni samo rmeno zlato, tudi nevarnosti prežijo na majnarje. To je skušil mladi Dalmatincec, John Bielič, ki se zdrknul v globok šeft, in se tako hudo pobil, da je par dni pozneje umrl. — V celem letu smo imeli 22 pogrebov. Krstov je bilo malo manj, namreč 20, pač pa smo imeli 8 ženitovanj, kar kaže, da se svet še ne bo tako hitro podrl.

V rudokopih menda dobro delajo, a oni, ki "lisajo", so pač igralci, drugi pa imajo samole svoje dnevno plačo, ki ni visoka. Enako je z delom v to-pilnicah, kjer je tudi le dim velik, plača pa bolj revna. Izhaja se pa, če je le zdravje. Naš gorski kraj je sicer zdrav, a razne bolezni se kaj rade pojavijo v gorah, in marsikdo mora si poiskati kak bolj prikladen kraj. Naš dobri John Štibernik se skuša otresti nadležne vodenice v Glenwood Springu, naši cerkvi zelo naklonjena družina Joe Matjašič se je preselila v Pueblo, ker moč boleha, in Frank Mohar se je naselil v Salidi, ker trpi na revmatizmu. Drugače pa sije pri nas solnce 350 dni v letu, ako je verjeti tistim, ki hvalijo svoj kraj, kakor lisca svoj

rep.

Naša najvišja slovanska župnija na svetu je tudi v pretečenem letu precej napredovala s splošno požitvornostjo vseh župljanov in posameznih večjih dobrotnikov. Mr. Anton Korosec je potrošil za notranjo opravilo cerkve do tisoč dolarjev, z večjimi svotami so se izkazali Mr. Frank Zaitz st., družini Joe Matjašič in Martin Gornik ter naš dobri Dalmatincec, Ante Lozančič. Kakor slišimo, hoče tudi družina P. Matjašič z večjo svoto pomagati pokriti stroške za notranjo opravilo. Ako našo cerkev še poslikamo, bo pravi gorski biser. Za opravilo smo samo to leto izdali do tri tisoč dolarjev, poleg tega pa plačali še 250,00 dolarjev na cerkvenem dolgu. Ker smo se mogočno postavljali že celo leto, smo se tudi še na koncu leta izkazali, ter zložili na Božič \$706.75, kakor se nikoli, kar bivamo pod zvonom sv. Jožefa. Korajže in dobre volje nam pa tudi naprej ne manjka. Sam Bog daj, da bi tudi — zlata ne zmanjkalo.

Novoletni pozdrav vsem čitateljem!

Naročnica.

NOVICE IZ SLOVENSKE VRHNIKE V AMERIKI.

Waukegan, Ill.

Čenjeni gospod urednik: — Prosim malo prostora v našem priljubljenem listu Amer. Slov. Prav čudno se mi zdi, da nikdo nič ne poroča iz naše prijazne naselbine, ko je vendar vedno toliko zanimivosti, ki so vredne, da se jih opiše. Mnogo imamo takih, ki bi lahko od časa do časa kaj poročali, a so vsi tako tihi, kakor bi cela naselbina spala, kar pa ni res.

2. januarja je bil pri nas dan, ki bo nam vsem ostal še dolgo v spominu. Na ta dan je bila namreč otvoritev nove šole in dvorane, za kar so se dolgo časa vršile priprave. Slovesnost se je pričela s sv. mašo ob 10:30 omenjenega dne. Po maši je bil obhod in na to slavnostni banket, za katerega je poskrbelo Društvo Krščanskih žena in mater. Banketa se je udeležilo nad 500 oseb, ena izmed največjih dvoran v okolici, ki je bila natlačena — to je dvorana, ki je bila na ta dan otvorjena. Med banketom so sledili govori govorom — vse je čestitalo častitemu gospodu župniku, Francetu Ažbe, ki zasluži vsega priznanja pri tem velikem delu.

Med udeležniki je bilo tudi več č. gg. duhovnikov, med njimi č. g. prof. Vencel Solar in č. g. Plevnik. Z velikim veseljem so sprejeli čestitke od dobro znanega č. g. Father Bajca iz St. Paul, Minn.

Na banketu so bili tudi zastopani nekateri odborniki mesta Waukegan in Chicago. Tu di so čestitali našemu č. g. župniku in faranom za požrtvornost, ki so je skazali s tem, da se ne bojijo nobenih žrtv, katere so potrebne za napredek verskega prepričanja. Slavnost so še povečali naši cerkveni pevci, šolska mladina in Ukalele girls, ki so nas

objemu ...

Bog je hotel, da se odpovem Tebi, ki si mi bila najdražje, ker sem Dobruški vzel najdražje ...

O Valčka, ne jokaj in ne išči me, rotim Te pri živem Bogu. Nikdar in nikoli ne bom

Nisem mogel skriti ganotja: razlilo se mi je srce v tihe solze. Valčka, lepa deklica. Koliko velikih solz bo šele sedaj v tvojih očesih. Da bi te ne razjedle zarje v licih. Ta Štefan. Če je dal besedo tebi je tvoj, to ve tudi Bog in ne more ti ga vzeti.

"Pa kdo je ta Štefan, gospod župnik? Moral je s prvimi na fronto, kajne?"

"Seve, seve, Zalaznikov je, gozdarjev. Saj pravim, pameten dečko, pa tako nepreviden. No, sam se bo že še uživel v novo-

kratkočasile z lepimi pesmicami, katere so spremljale na ukalele.

Ne smem pa tudi pozabiti naših vrlih kuharic in "kelnar," ki so nam tako dobro postregle z vsem potrebnim.

Po banketu je bil ogled nove šole, vsi udeleženci so ogledali novo stavbo, ki je delo našega slovenskega kontraktora Mr. Anthony Rot. Pri tej priliki je rekel Mr. Rot, naj se veselimo kolikor se hočemo — če bomo kaj pokvarili, bo on sam vse popravil, kar pa seveda ni bilo treba. Nato se je pa vršil "Grand March," katerega je vodil Mr. Joe Jadrich, kakor tudi prvi ples, nakar se je razvila prosta zabava; mladina je rajala, da je bilo veselje. Takih prostorov smo potrebovali, sedaj je naša želja vresničena.

Ne smemo pa tudi pozabiti naših godbenikov, ki so tako izvrstno igrali. To so bili naši mladi fantje od cerkvenega orkestra.

Za nadaljnji program ne vem — le to vem, da bo pravo življenje se začelo v tej dvorani predpustom. Društvo sv. Jurija bo imelo svojo igro, "Andrej in njegov zločin" podrobnejše poročilo o tem še sledi, vendar že sedaj opozarjamo rojake na to prireditve. Ta veselica se bo vršila v Frank Svetetovi dvorani na 10. cesti. Naj pri tej priliki še omenim novo izvoljeni odbor omenjenega društva za leto 1927. Alojzij Župec, predsednik; John Grčar, podpredsednik; Fr. Kozina, prvi tajnik; Joe Drašler, drugi tajnik; Fr. Opeka, blagajničar; Joe Zalar, nadzornik za tri leta.

S prijateljskimi pozdravi
Fr. Kozina.

UPNIKOM SLAVENSKE BANKE.

Na podlagi podatkov, ki jih objavlja ljubljanski "Slovenec", ki jih je dobil odbor upnikov Slavenske banke na mekodajnem mestu, obveščajo upnike o pravem stanju zavoda.

Gospodarilo se je tako, da je izgubljena vsa delniška glavnica v znesku 100 milijonov dinarjev, od katerih je bilo že spomladi 1926 vsled zgbud odpisano 40 milijonov dinarjev. Izgubljene so vse rezerve v znesku okoli 14 milijonov din., ki so se morale istotako že odpisati spomladi 1926, in razen tega je primanjkljaja že okoli 63 milijonov dinarjev. Delničarji Slavenske banke so torej svoj v delnicah naložen denar izgubili definitivno.

Za terjatve vlagateljev in ostalih upnikov Slavenske banke, katere se bodo morale izplačati, pa vsled omenjenega primanjkljaja ni iz premoženja Slavenske banke kritja niti 50 odstotkov!!!

Pozivljajo upnike Slavenske banke, da ohranijo mirno kri. Odbor upnikov Slavenske banke, pod predsedstvom Mestne hranilnice ljubljanske, je intenzivno na delu, da predvsem upravni odbor Slavenske banke, kakor tudi Trboveljska družba in Länderbank na Dunaju pokrijejo primanjkljaj ter se tako privede Slavenska banka k mirni likvidaciji in preperči konkurz, ki bi imel za posledico še mnogo manjše kritje terjatve. To objavljamo, ker ni

življenje, dasi prej ni bil zanj. Toda dekle, dekle. Zalostno je, bati se moram zanj. "Pa bi vendar kaj ukrenili. To pa res ne gre. Njej je dal prvo besedo, Bogu drugo, ni je dolžan splošiti."

Ošinil me je z razočaranim pogledom: "Ti, ki si ves zateleban v Cankarja, ne veš, kaj je zapisal ravno on o tej reči: Če daš besedo ljudem, izpolni jo, če moreš, če jo daš Bogu, izpolni jo, če moreš ali ne. Vidiš. Sicer pa pustimo to. Pismo sem ti dal, da povzameš iz njega dober nauk: na svetu ne moreš dosti skrbeti za dušo. Ne rečem, da bi moral v lemenat. Toda — star si zadosti."

Že prvi dan po počitnicah sem se oglasil pri semenišnem vodji.

(Dalje prih.)

Bodo že pozabili! — (Pri-spevek) — Tone, ki gara za atavove cajtenge na Cortlandtu je te dni to le povedal nekemu svojemu prijatelju med pogovorom, ki se je tako le vršil:

Prijatelj: "Ja ampak pramej. Vi liberalci pa tudi nimate nobenega srca. Kar takole na lepem ofrnajte slovenske delavce v Ameriki za cele štiri tisoč in več pri zavetišču!"

Tone: "Bejž no, saj zavetišča nobeden izmed nas ne potrebuje? Čemu pa bo?"

Prijatelj: "To ni vprašanje, če je potreben ali pa ne, ampak zakaj ste pa od nas denar pobrali?"

Tone: "Kaj boš to spraševal. Pozabi če si kaj dal. Drugi bodo tudi lepo pozabili, pa bo gmah. Kaj si boš to v glavo gnal, na, vzem še enga na mene, zavetišče pa pozab. Saj nismo tako revni, saj smov Ameriki."

Prijatelj se je res vdal, vzel je na Toneta enga takratkega, potem pa še newyorčana. Za tisti večer je na zavetišče pozabil. Drugi dan je pa zopet rentail, kje je denar od zavetišča. Taki smo vidiš dragi Mimogrede v New Yorku. — e. N. Y.

Ponesrečen napis. Na nekem mestu na deželi je stala spominska tabla, kjer je bilo napisano: "Tu je pastirja in kravo strela ubila, naj bi jima večna luč svetila!"

Konj in avtomobil. Kmetič je peljal po cesti s svojim konjem. Na vozu je sedel poleg očeta tudi mladi zvedavi sinček. Kar je pripihal avto, konj se ga je ustrašil in kmetič s sinom, vozom in konjem je nenkrat ležal v obcestnem jarku. Ko je bil avto mimo in je kmet s težavo spravil vse zopet na cesto, ga je zvedavi sinček s strahom vprašal: "Oče, zakaj pa se je konj tako avtomobilu ustrašil." Oče pa mu je še malo nevoljen odgovoril: "Saj bi se ti tudi ustrašil, če bi videl prazne hlače po cesti iti!"

Če prideš pozno domov. Nek kmet se je vračal s sejma bolj pozno kot bi sicer z ozirom na hudo ženo smel. Ko je mimo kuhinje srečno prišel v sobo, je tam hitro razpel dežnik in sedel sredi sobe na tla. Ko je prišla žena z burkljami, se ga je vstrašila in ga vprašala: "Ljubi moj, kaj ti pa je?" A mož je molčal. Žena ga je znova klicala, potresla, a mož ni dal nobenega glasu. Tedaj je začela jokati: "Moj Bog, najbrže je znorel!" Mož pa je vstal in zaprl dežnik in rekel: "Sem mislil, da bo huda ura, tresk in grom, pa je le pohleven dež! Le nič mi ne zameri, ljuba žena!"

izključeno, da ima kakšen izmed naših rojakov v Ameriki tamkaj naložene svoje prihranke.

IT ALWAYS PAYS TO ADVERTISE IN "AMERIKANSKI SLOVENE".

Rev. Aleksander, O.F.M.:

NJENA MOČ.

(Odlomek daljše povesti.)

Štel sem: res sveta noč je danes v Rusih. Obenem se mi je oglašala vest: sinko, previdno, oprežno. Tak goljat te pohrusta s puško vred.

"No, da ne boš rekel o meni, pogan je. In ena majka naju je rodila, bodi. Do vasi pojdeš z menoj, potem se pa pobereš nekam."

Šla sva. Jaz dva koraka za njim, pripravljen na vsak napad. Pa govorila sva. Ne, samo on je govoril. ... Zaupaš mi pa, sem mislil. Bog mi odpusti, da sem tako mislil, ta misel je spočela greh.

Pravil je o sveti noči, o majki svoji in o ženi in deci — kar ti seže v žep.

Bože pomagaj! Ne vem, kdaj sem pogrešil puško z rame, kdaj sem uštelil — le to sem videl, da se je valjal v temnikastem snegu ...

Dobrota je sirota. Tišek zlobni, kako si me prekanil! Kakor, da se ni ničesar zgodilo, sem se sklonil, da mu odzvam samokres ali nož, ali kar je že bilo ...

Tedaj je zadnjikrat vztrepetal orjaško telo: Dobruška mo — ja. — je grgralo, grgralo ...

Spreletelo me je. Potegnem mu roko iz suknjice; krčevito se je oklepala samokresa, ne, — o Bog, neznatne slike se je oklepala, fotografije.

Obšla me je črna slutnja. Pogledam sliko: žena, rožnih lic z otroci, na robu nero-

den podpis: Tvoja žalostna Dobruška te čaka, čaka ...

To je ona: njegova žena z deco. — To je ona. Lepi, žalostni Dobruški si umoril moža! O Kajn vseh Kajnov, je bučalo v lesovju, je bučalo v meni ...

Valčka! Dolgo je že tega, a še vedno mi ječe na uho glasovi, kakor da joka nebogljena deca za očetom — žalostna Dobruška še morda danes čaka moža.

Glej, tako je Bog poklical mene. Napravil sem se isti dan zaobljubo, da bom zastil za veliko pregreho in bom vstopil v vrsto služabnikov božjih. Zrtve moja je toli-ko večja, ker vem, da me Ti, Valčka ljubiš in čakaš. Pomisli, kako ljubi Dobruška svojega moža in čaka ...

Bog je hotel, da se odpovem Tvojemu objemu, ker sem njega ugrabil njenemu

ROŽA SVETA

Spisal A. R. Haggard.

Prenehal je za nekaj časa, nato pa je nadaljeval: "Dekle, ali veš, kaj je Saladin naredil iz tebe? V Evropi so kraljice, ki bi bile vesele, da bi imele to dostojanstvo in ta posestva v bogati pokrajini nad Damaskom. Dobro poznano mesto in grad, ki ga omenja. Mogočno mesto je to ob bregovih Litanijs in Oronta in za njegovim vojaškim poveljnikom — tega dostojanstva namreč ne bi dal nobenemu kristjani — boš ti prva za njim. Zato je porok pečat Saladinov — najbolj zanesljiva listina na svetu. Povej, ali hočeš iti in kraljevati tam?"

Rozamunda je zrla na bleščeče se dragulje, na pismo, ki jo je dvignilo v vrsto princezinj, in oči so ji žarele, kakor tam pri cerkvi sv. Petra na esekem obrežju. Trikrat se je ozrla nanje, ko so jo opazovali, nato pa je obrnila svojo glavo kakor od kake velike izkušnje in odgovorila samo besedico: "Ne."

"Dobro si odgovorila," je rekel oče ki je poznal njeno kri in njene želje. "Ako bi bila rekla, da, bi bila morala iti sama. Daj mi črnilo in kozenico, Godvin."

In napisal je to-le pismo:

"Sultanu Saladinu Andrej D'Arcy in njegova hči Rozamunda.

"Prejela sva Tvoje pismo in Ti sporočava, da hočeva živeti v deželi, ki jo je nama Bog odločil, svoji dragi domovini. Navzlic temu Te zahvaljujemo za Tvojo častno ponudbo, ker sva prepričana, da si pošten, in Ti želiva vse dobro, razun v vojskah proti zastavi križa. Glede Tvojih groženj bova storila po svojih najboljših močeh, da jih preprečiva. Poznavajoč jutrovske šege in običaje Ti ne pošljeva poslanih darov nazaj, ker s tem bi razžalila enega največjih mož na svetu; ako bi se Ti zljubilo vprašati po njih, Tvoji so — ne naši. O Tvojih sanjah Ti povem, da so bile le prazne in prikazen je slepilo, ki naj je moder človek pozabi. — Tvoj služabnik in Tvoja vnukinja."

Nato je podpisal pismo in za njim Rozamunda, je zvil, zaviil v svilo in zapечатil.

"Sedaj pa," je rekel sir Andrej, "skrite ta zaklad; kajti ako bi se izvedelo, da imamo pri nas take zaklade, bi imeli tatove za vsakdanje goste."

Spravili so z zlatom prevezena oblačila in dragocene dragulje v skrinjico nazaj, jo zaklenili ter jo skrili v veliki z železom okovani skrinji, ki je stala v sir Andrejevi spalnici.

"Sedaj pa poslušaj, Rozamunda," reče sir Andrej, "in tudi vidva, nečaka moja. Se nikdar vam nisem povedal, kako je postala Saladinova sestra, ki je bila znana pod imenom Zobeida, hči Ajubova, in ki je pozneje pri krstu dobila ime Marija, moja žena. Slavni Nar-ed-din je obvladal Damask in je Ajuba imenoval za svojega namestnika; pred kakimi trindvajsetimi leti si je osvojil Harenc, v bitki, kjer je padel moj brat. Takrat sem bil jaz ranjen in vjet. Odvedli so me v Damask, kjer sem bival v Ajubovi palači in kjer so lepo ravnali z menoj. Tu sem v svoji boleznii sklenil prijateljstvo z mladim Saladinom in z njegovo sestro Zobeido, s katero sem se shajal na vrtovih palače. Rada sva se imela in radi mene je sklenila sprejeti krščansko vero in zbežati z menoj na Angleško."

"Slučajno pa sem imel še drugega prijatelja,

telja, nekega Džebal-a, mladega šejka strašnega ljudstva, živečega v utrdbah pri Masifu na Libanonu. Ta človek je bil zaveznik Frankov in nekoč sem mu v bitki s Saraceni rešil življenje; nato mi je on prisegel, da mi pride v slučaju sile na pomoč, najsi ga pokličem od kateregakoli konca sveta. Dalje mi je dal v znamenje svoje hvaležnosti ta-le pečatni prstan in z njim, tako mi je dejal, moč na njegovem ozemlju, ki je enaka njegovi; seveda nisem nikoli prišel v to deželo."

"Dobro ga poznate," je rekel sir Andrej, vzdignil svojo roko ter jim pokazal težak zlat prstan, v katerem je bil vdolan črn kamen z rdečimi žilami, ki so tvorile podobo bodala, pod bodalom pa je bilo vrezanih nekaj besedi z neznanimi črkami.

"In v svoji sili sem se spomnil na tega Džebala in sem mu poslal pismo, zapечатeno z njegovim prstanom. Ni bil pozabil na svojo obljubo, kajti tekom dvanajstih dni sva z Bobeido dirjala proti Bejrutu na dveh tako hitrih konjih, da jih cela Ajubova konjica ni mogla dohiti. Dospela sva v mesto in tam sva se poročila. Tam se je tudi dala žena krstiti. Ker za naju ni bilo varno ostati na Jutrovem, sva najela ladijo in dospela srečno v domovino; seboj sem vzel tudi Džebalov prstan. Predno pa je naša ladja odjadrala, mi je prinesel nek kot ribič preoblečen človek sporočilo od Ajuba in njegovega sina Saladina s prisego, da si prej ali slej osvojita Bobeido."

"To je kos zgodovine iz mojega življenja, in zdaj vidite, da niso pozabili na svojo prisego, čeravno so pustili pozneje celo stvar pri miru, ko so izvedeli o smrti moje žene. Od tedaj pa je postal Saladin najmočnejši sultan, kar so jih poznali na Jutrovem; in ko mu je izdajalski Lozelle povedal o tebi, Rozamunda, izkuša sedaj dobiti tebe mesto matere; in, povem vam, da se ga prav resno bojim."

"Najmanj eno leto časa imamo, ali pa še dalj, in mejem se lahko pripravimo ali pa poskrijemo," je rekla Rozamunda. "Ta romar mora odpotovati nazaj na Jutrovo, predno more moj stric Saladin dobiti naš odgovor."

"Res," je rekel sir Andrej, morda imamo še leto dni časa."

"Kaj pa z onim napadom tam na obrežju?" je vprašal Godvin, ki je razmišljal. "Tam so imenovali ime viteza Lozella. Ako je Saladin imel svojo roko vmes, je vseeno čudno videti, da je prišel udarec pred sporočilom."

Sir Andrej se je zamislil, nato pa je rekel: "Pripljite mi tega romarja. Izprašati ga hočem."

In tako je Wulf pripeljal v sobo Nikolaja, ki ga je poiskal in obednici. Do tal se je priklonil pred starim vitezom in Rozamundo in ju opazoval s svojim bistrim očesom. Videti je bilo, da tem očem nič ne uide.

"Prinesel si mi pismo iz daljnih krajev, romar, ki ti je ime Nikolaj," je rekel sir Andrej.

"Prinesel sem k vam skrinjico iz Damaska, gospod vitez, a o njeni vsebini ne vem ničesar."

"Meni se čudno vidi," je dejal stari vitez, "da so izbrali človeka v tvoji sveti halji kot sela Saladinovega, ki imajo z njim kristjani malo opravila."

MILIJONAR JE POROČIL SLUŽKINJO.

New York, N. Y. — Frank W. Savin, star 71 let, bankir in milijonar, se je v nedeljo poročil četrti pot. Topot le radi ljubezni, kajti ni gledal, da bi kaj priženil, poročil je 41 let

staro služkinjo, ki je domačinka iz Čehoslovakije in je pri njemu v službi.

KATOLIČAN BREZ KATOLŠKEGA LISTA JE NIČ!

SIRITE "AMER. SLOVENCA"

Main 7779 JOS. A. SNIDER South 3296
v zvezi z

Hartford Undertaking Co.

1455-57 GLENARM ST., DENVER, COLO.

se priporoča svojim rojakom Slovencem za njih naklonjenost. Vodi pogrebe po najnižjih cenah in v najlepšem redu.

NOVI NASLOV

Joseph E. Ursich M.D.

2000 West 22nd St., vogal Robey St., Chicago, Ill.
Telephone: Canal 4918.

Uradne ure: Od 1. do 3. pop. in od 7. do 8. zvečer.

ROJAKI V SO. CHICAGO

ALI SE NE VESTE DA IMA
JOS. GORNIK

9476 — Ewing avenue

v zalogi vedno najboljšje grocerijsko blago, vsakovrstna meso, sveže in prekajeno. Parutnino in vse kar slovenska gospodinja potrebuje.

Vsem se priporočj v poseti!

Clevelandčanje!

Ali veste kaj je Vaša dolžnost? — Well, Vaša dolžnost je ta, da naročite ali kupite vašo obleko, kakor tudi druge oblačilne potrebščine pri svojem rojaku:

Johnu Gornik

SLOVENSKA TRGOVINA Z OBLEKAMI IN
KROJAČNICA.

217 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO.

Najstarejši trgovec z železnino
v Chicagu je

A. M. Kapsa

2000 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO

Phone: Canal 1614.

Trgovina vsakovrstne železnine, električne potrebščine, plinovce, avto potrebščine, železni material za vsakovrstne stavbe. — 1500 RAZNIH PREDMETOV V ZALOGI!

Blago dovažamo na dom. — Začnite trgovati z nami in ostali boste naš stalni odjemalci.

Naše cene so najnižje v mestu!

Allen's Parlor Furnace

Krasno
Učinkovito
Ekonomično

Po vsej deželi govorijo o tem novem sistemu, ki daje toploto. Ker je izdelano v lepem porcelanu in emalju, se z lahkoto drži v čednem stanju. Ta peč zgleda, kakor lepa omara. Toploto razširja po sobi na najzdravejši način — viago posuši in ogreva zrak.

Ne kupujte peči dokler niste
videli tega!

W. Szymanski

— Dealer in —

FURNITURE in STOVES, HARDWARE and
HOUSE FURNISHINGS GOODS

Telephone Canal 597

1907-1909 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

PISANO POLJE

O SLABEM IN DOBREM.

Apologetičen govor Rev. V. Hribarja v župni cerkvi v Collinwoodu.

V nedeljo, dne 12. decembra je imel naš domači župnik Rev. V. Hribar znamenit govor ob prisotnosti mnogobrojnih poslušalcev, med kojimi je bilo opaziti tudi dokaj takozvanih svobodomislecev, ki so se pazelo hvalevredno in dostojno vedli ter vztrajali do konca govora. Radi njegove zanimive vsebine, ga hočem tukaj priobčiti v skrajšani obliki. Rev. Hribar je govoril približno sledeče:

"Ta govor je, kakor drugi apologetični govori, namenjen v prvi vrsti za one, ki jih tukaj ni v cerkvi. Ne mislim nikogar žaliti in tudi ne govorim o osebah, marveč o nauku ali sistemu, kojega povzemamo iz današnjega govora. V prvi vrsti govorim onim, ki se sedaj krohočejo, da smo tu zbrani v cerkvi, ki trde, da ni Boga, ne duše, ki pravijo, naj pomečemo svetnike med staro šaro, in ki se sploh posmehujejo vsemu, kar je vernikom drago in sveto. V drugi vrsti govorim onim mladenčezem, ki pravijo, da je vseeno če moliš ali kolneš, če greš v cerkev ali ne. V tretji vrsti govorim vam vernikom, ki ste tu v cerkvi, da boste imeli ščit vere v obrambo za svojo vero, ko vas brezverci napadajo v tovarnah, hišah in cestah; moja rešnica želja pa da bi vsem koristili."

Danes vam hočem govoriti o moralnem dobrem in moralnem hudem. Vsi ljudje na zemlji delajo razloček med dobrim in hudem; civilizirani in divji narodi, učeni in neučeni, dobri in hudobni, državniki in verniki, vsi imajo vsak svoj prav.

Neka žena, ki ni imela vere, ker se je nazobala plev in smeti iz jasli "Prosvete," "Glas Svobode," in drugih brezverskih listov, ki trde, da ni Boga, ki poznajo le enega boga, to je naravo — kup peska, prsti, kamenja in vode; ta žena mi je rekla: "Jaz bom že učila svoje otroke kar je prav."

Amerikanci, kar je nekato-ličanov imajo večinoma to svojo moralno: stori, kar je prav in vse bo all right! Tudi mi verniki trdimo isto, da je prav, kar je dobrega in napačno, kar je slabega, ker prva postava nebes je red. Red vidiš povsod v naravi; v rudnistvu, rastlinstvu in živalstvu ter sploh povsod. Red zahteva tudi vsaka človeška družina, mesto, dežela in velike države; povsod imajo svoje postave, da se ohrani ta red. Postava je na primer: spoštuj očeta in mater, postava veli — ne ubijaj! Zato so postave neobhodno potrebne, da se ohrani red. Kdo mi je dal to misel, kdo je vcepil v dno moje duše ta razloček, da ni vseeno spoštuj očeta ali ubij očeta! Brezverec, ali pravzaprav malikovalec narave, mi bo odgovoril, da je to misel vcepila kajpada narava v dušo; ali jaz mu rečem, kako mi je narava vcepila to misel v dušo, to je narava, pesek in kamenje; kedaj si še slišal, da bi se dva kamena pogovarjala, jaz sem dober in ti si hudoben kamen. Kako more nema in to pa narava, brez uma, brez moralnega čuta, dati to, kar sama nima in nikdar imeti ne more; blazno in skrajno neumno bi bilo trditi, da mi je kamen dal čut za ta razloček med dobrim in slabem. A kako bodeš razložil, da te zavesti med dobrim in slabem nima samo eden človek, temveč vse človeštvo vsega časa, v sedanosti in preteklosti; vsa ljudstva vsih ver, vsih civiliziranih dežel imajo ta globoko izražen čut in to globoko zavest, da je razloček

med dobrim in slabim. Ali si je človek sam nadel to misel? Kako to, — ker sem jo prinesel s seboj na svet. Nemogoče, ker se večkrat ta misel med dobrim in slabim ne dopade, večkrat mi je zoprno, ker me muči, če storim kaj slabega; kako bolj ugodno bi bilo večkrat za me, ko bi ne imel zavesti, da je razloček, posebno še, ko sem navajen slabega dejanja; v tem slučaju, se kaj rad opravičujem čes, saj ni tako hudo, kakor ljudje trde, a kljub temu me vst grize in peče; iz tega lahko sklepam in more biti vsakemu jasno, da ta misel in razloček med dobrim in slabim, ni od mene samega, ampak je od zunaj, od mogočnega postavodajalca, kateri je globoko zarisal neizbrisljivo in nerazrušljivo postavo v to človeško naravo in ji jasno začrtil: to je dobro, ono je slabo. Vezni postavodajalec, kateri je zapisal to zunanjo postavo, je moral imeti v prvi vrsti to močno in inelivno ideo v dobrem, ker vidim, da je ta postava tako splošno ukoreninjena v človeški naravi, vseh krajev in vseh časov; drugič ker mi jo topa in neumna narava ni mogla utisniti, sledi iz tega, da mi jo je utisnil neizbrisljivo postavodajalec, začetnik človeške narave, ki je Bog. Torej, da je razloček med dobrim in slabim, ni ne bo ugovarjal noben pameten človek, kajti dejstvo je preveč jasno in očito, da bi mogel to kdo tajiti."

Ravno to splošno, vseobsežno dejstvo dokazuje, da človek če dela tudi slabo, se skuša vselej opravičiti pod pretezo dobrega; za enkrat ne trdimo, da imajo vsi ljudje en prav, ampak to trdimo, da imajo vsi ljudje — svoj prav. Kadar tat gre krasti, se opravičuje čes, jaz moram imeti živež, delati ne morem ali nočem, živeti pa le moram. Gotov prav mora biti, kajti vkljub temu, da se vsi ne strinjajo, kaj je prav, pa se vendar vsi strinjajo, da je en gotov prav. Brezverec bi mi lahko rekel, kako mi dokažeš — ne ubijaj — da to je postava; jaz mu lahko rečem, dokaži mi to, da celo jabolko je večje, kot polovica jabolka."

Vsa ta primitivna načela so jasna in očitna človeškemu umu, da ni jih treba niti dokazovati; lahko bi rekel brezvercu, — ne ubijaj očeta — je zato postava, ker drugače bi človeška družba ne mogla shajati. Ravno ta primitivna luč, ki je dana človeški naravi, najbolj sprči, da je luč zunaj te narave — to je Bog, kateri mi je dal to luč."

Kaj ljudje vse store, za to, kar spoznajo za dobro; ljudje sami delajo tako velikanski razloček med dobrim in slabim, da so pri volji vse storiti, za kar spoznajo, da je dobro, voljni so darovati svoje premoženje, življenje in sploh vse kar imajo in kar so, da le branijo svoj prav. Poglejmo največje klavnice na svetu v Chicagu; tam lahko umore v eni sami uri 15.000 goveje živine, več kot 1000 ovec in več kot 1000 ščetinarjev; ko smo tam gledali ta strašni, krvavi prizor v družbi amer. odličnih gostov, so mnoge ženske jokale nad to človeško krutostjo, a vsak si je mislil, prav je tako, ker žival je namenjena za človeško hrano; hudodelec, ki je umoril človeka je bil obsojen na smrt, peljejo ga vsega preplašenega, bledega in upadlega na električni stol, kjer ga z električnim tokom umore — krutost človeška, s kakšno ironijo se igraš s človeškim bitjem! A vsak pravi: prav je tako, ta človek zasluži smrtno kazen, ker je prelomil postavo.

(Dalje prih.)

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEK

Izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela, kakor društvene uradne tiskovine zlasti pisemski papir in kuverte z naslovi društev, trgovcev, ali posameznikov. — Tiskamo za društva in organizacije pravila, predstavljamo iz slovenščine na angleščino in obratno, kakor tudi v druge jezike.

ZA NAS NI NOBENO NAROČILO PREMALO — NOBENO PREVELIKO.

Amerikanski Slovenec

1849 W. 22nd ST., CHICAGO, ILL.